

Att Herren styr helvetena

536. I det föregående, där det handlar om himlen, har det överallt framhållits (särskilt i nr 2–6) att Herren är himlens Gud och att således all styrelse i himlarna tillhör Herren. Eftersom himlens förhållande till helvetet och helvetets förhållande till himlen dessutom är som förhållandet mellan två motsatser som inbördes motverkar varandra – av vilkas verkan och återverkan uppstår en jämvikt, vari alla skapade ting äger bestånd – så är det nödvändigt att den som styr himlen också styr helvetet, så att alla skapade ting såväl inalles som var för sig måtte hållas i jämvikt. Om inte Herren höll de hädelser som inflyter från helvetena inom deras skrankor och stävjade galenskaperna där, skulle nämligen jämvikten förgås och med jämvikten allt skapat.

537. Här skall emellertid först sägas något om vad jämvikt är. Det är en känd sak att när två ting ömsesidigt verkar mot varandra, och när det ena då reagerar och står emot lika mycket som det andra verkar och driver på, så har inget av dem någon verkan, eftersom det är lika stor kraft på bägge sidor, och när så är fallet kan båda påverkas av en tredje kraft efter behag. När de två på grund av lika stort motstånd inte har någon kraft, utövar nämligen den tredje kraften allt inflytandet, och det lika lätt som om det inte fanns något motstånd.

[2] En sådan jämvikt föreligger mellan helvetet och himlen. Det är dock inte en likadan jämvikt som mellan två personer som slåss kroppsligen och där den enas styrka är lika stor som den andras, utan det är en andlig jämvikt, det vill säga en jämvikt mellan det falska och det sanna och mellan det onda och det goda. Från helvetet utdunstar oupphörligen en sådan falskhet som har sitt upphov i ondska, och från himlen utandas lika oavbrutet sådan sanning som har sitt upphov i det goda. Denna jämvikt är en andlig jämvikt som gör att människan kan vilja och tänka i frihet, ty vadhelst människan tänker och vill har antingen samband med det onda och det falska som uppstår ur det onda, eller också med det goda och det sanna som kommer från det goda.

[3] När människan är i denna jämvikt är hon följaktligen i frihet att antingen släppa in och ta emot ondska med dess falskhet från helvetet, eller godhet med dess sanning från himlen. Varje människa hålls i denna jämvikt av Herren, därför att Herren styr såväl himlen som helvetet. Orsaken till att människan genom en sådan jämvikt hålls i denna frihet, och orsaken till att det onda och det falska inte av Gudomlig makt tas bort från henne och det goda och sanna inplantas i deras ställe skall förklaras längre fram i sitt eget kapitel.

538. Jag har flera gånger fått förnimma den sfär av falskhet från ondska som strömmar ut från helvetet. Den bestod så att säga i ett ständigt bemödande att förgöra allt gott och sant, förbundet med vrede och liksom raseri över att inte kunna göra det, och den bestod i synnerhet i ett bemödande att tillintetgöra och förstöra Herrens Gudomliga, och detta därför att allt gott och sant är från honom. Från himlen förnams emellertid en sfär av det sanna som kommer från det goda, med vars hjälp det från helvetet uppstigande bemödandets raseri tyglades, varigenom jämvikt uppstod. Denna sfär från himlen förnams komma från Herren allena, trots att den såg ut att komma från änglarna i himlen. Att den kom från Herren allena och inte från änglarna berodde på att varje ängel i himlen erkänner att intet av det goda och sanna kommer från honom själv, utan att allt gott och sant kommer från Herren.

539. All makt i den andliga världen har sitt ursprung i det sanna som kommer från det goda, och ingen makt kommer från det falska som har sitt ursprung i ondska. Att all makt har sitt ursprung i det sanna från det goda är därför att själva det Gudomliga i himlen är det Gudomliga goda och det Gudomliga sanna, och det Gudomliga har all makt. Att ingen makt har sitt ursprung i det falska från det onda beror på att allt har sitt upphov i sanning från godhet, och i det falska som kommer från ondska finns det inte något av sanning från godhet. Det är därför som all makt är i himlen, och inte någon i helvetet. Varje ängel i himlen är nämligen i sanningar från godhet, och varje ande i helvetet i falskheter från ondska. Ingen får nämligen tillträde till himlen förrän han är i sanningar som kommer från det goda. Inte heller kastas någon ned i helvetet förrän han är i falskheter som kommer från ondska. (Att det förhåller sig så kan man se i de kapitel som handlar om Människans första, andra och tredje tillstånd efter döden, nr 491–520; och att all makt kommer

från det sanna som har sitt ursprung i godhet i kapitlet om Makten om himlens änglar, nr 228–233.)

540. Jämvikten mellan himlen och helvetet är alltså just sådan som nu beskrivits. De som befinner sig i andarnas värld är i denna jämvikt, ty andarnas värld är mitt emellan himlen och helvetet. Av denna anledning hålls också alla människorna i världen i en liknande jämvikt, ty människorna i världen styrs av Herren med hjälp av andar som befinner sig i andarnas värld, något som kommer att förklaras längre fram i ett särskilt kapitel. En sådan jämvikt skulle inte kunna förekomma, om inte Herren styrde både himlen och helvetet och utövade sitt reglerande inflytande på människorna genom båda. Annars skulle falskheter som har sitt ursprung i det onda alldeles ta överhand och påverka de enkla goda som bor i himlens yttersta gränsområden och som lättare kan förledas än de egentliga änglarna, och därmed skulle jämvikten förgås, och med jämvikten människornas frihet.

541. Helvetet är på samma sätt som himlen indelat i samhällen, och även i lika många samhällen som himlen. Varje samhälle i himlen har nämligen ett sig motsatt samhälle i helvetet, och detta för jämviktens skull. Samhällena i helvetet är emellertid indelade alltefter sina ondskor och de falskheter som kommer från dem, medan samhällena i himlen är indelade i enlighet med sina godheter och de sanningar som kommer från dem. Att det gentemot varje gott finns ett motsatt ont, och gentemot varje sanning en motsatt falskhet, kan man veta därav att det inte finns något över huvud taget som inte har ett förhållande till sin motsats. Av motsatsförhållandet kan man också veta hurdant något är, och i vilken grad det förekommer. Man kan till och med inse att all uppfattnings- och förnimmelseförmåga uppstår ur detta motsatsförhållande. Därför ombesörjer Herren beständigt att varje samhälle i himlen kan ha sin motsats i ett samhälle i helvetet, och att det skall råda jämvikt mellan dem.

542. Eftersom helvetet är indelat i lika många samhällen som himlen, så finns det därför lika många helveten som det finns samhällen i himlen, ty varje samhälle i himlen är en himmel i mindre form (se ovan, nr 51–58), och likaså är varje samhälle i helvetet ett helvete i mindre form. Eftersom det i stort sett finns tre himlar, så finns det i stort sett också tre helveten – ett lägsta som befinner sig mitt emot den innersta eller tredje himlen, ett mellersta som

ligger mitt emot den mellersta eller andra himlen och det översta som ligger mitt emot den yttersta eller första himlen.

543. Hur Herren styr helvetena skall också förklaras med några få ord. Helvetena styrs i sin helhet genom ett allmänt utflöde från himlarna av det Gudomliga goda och det Gudomliga sanna, varigenom det allmänna bemödandet som strömmar ut från helvetena tyglas och hålls inom sina skrankor. De styrs även genom ett särskilt utflöde från varje himmel och från varje samhälle i himlen. Helvetena styrs med hänsyn till sina delar med hjälp av änglar som får blicka in i helvetena och lägga band på galenskaperna och stridigheterna där. Emellanåt sänds också till dem änglar som genom sin närvaro sätter en gräns för dessa galenskaper och oroligheter. I allmänhet styrs dock de som bor i helvetena genom känslor av fruktan. En del av dem styrs genom sådana känslor av fruktan som inplantades i världen och som ännu alltjämt är inrotade hos dem. Eftersom dessa känslor emellertid inte är tillräckliga och därtill så småningom försvinner, så styrs de genom fruktan för straff, ett medel varigenom de framför allt avskräcks från att göra det onda. Straffen i helvetet är av många slag, lindrigare eller svårare alltefter ondskorna. De allra värsta andarna, som i förslagenhet och hyckleri överträffar de övriga, och som genom straff och fruktan för straff kan hålla dessa i lydnad och underdånighet, sätts för det mesta över de andra. Dessa uppsyningsmän vågar dock inte överskrida de gränser som satts för dem. Man bör veta att det enda medlet att hålla tillbaka våldet och de vilda lidelserna hos dem som bor i helvetet är fruktan för straff. Något annat medel finns inte.

544. Hitintills har man trott i världen att det finns en särskild djävul som står i spetsen för helvetena och att han först skapades till en ljusets ängel, men efteråt gjorde uppror och tillsammans med sitt följe kastades ned i helvetet. Att man har trott så beror på att i Ordet nämns både Djävulen och Satan och också Lucifer, och Ordet har på dessa ställen blivit förstått enligt bokstavsmeningen. Med ”Djävulen” och ”Satan” avses där helvetet – med ”Djävulen” det helvete som ligger baktill i den andliga världen, och där de värsta onda andarna som kallas onda genier bor, och med ”Satan” det helvete som ligger framtill i den andliga världen, och där de bor som inte är så onda och helt enkelt kallas onda andar. Med ”Lucifer” avses de som kommer från Babel eller Babylonien och som försöker breda ut sitt herravälde även över himlen. Att

det inte finns någon särskild djävul som helvetena lyder under framgår också av att alla som bor i helvetena, liksom alla som bor i himlarna, kommer från människosläktet (se nr 311–317). Det framgår därjämte av att oerhört många människor samlats i helvetena alltifrån skapelsens begynnelse fram till vår tid, och av att var och en av dem är en djävul i samma mån som hon var emot det Gudomliga när hon levde i världen. (Se om detta ovan, nr 311, 312.)

Att Herren inte kastar ned någon ande i helvetet, utan anden gör det själv

545. Hos en del människor har den åsikten gjort sig gällande att Gud vänder bort sitt ansikte från människan, förkastar henne och kastar henne i helvetet, och att han vredgas på henne på grund av hennes ondska. En del tror till och med att Gud straffar människan och gör henne ont. I denna åsikt befäster de sig på grund av Ordets bokstavsmening, där liknande åsikter finner uttryck. De inser inte att Ordets andliga mening, som förklarar dess bokstavsmening, säger något helt annat, och att kyrkans rena lära, som kommer från Ordets andliga mening, följaktligen också lär annorlunda, nämligen att Gud aldrig vänder bort sitt ansikte från människan och förkastar henne och att han aldrig kastar någon i helvetet eller är vred på någon²⁸². Varje människa, vars sinne är i upplysning, förnimmer också, när hon läser Ordet, att det förhåller sig så, och det helt enkelt därför att Gud är själva godheten, själva kärleken och barmhärtigheten, och att själva godheten inte kan göra ont mot någon och att själva kärleken och barmhärtigheten inte kan förkasta en människa, eftersom detta strider emot själva väsendet i barmhärtigheten och kärleken, och alltså emot själva det Gudomliga. De som tänker från ett upplyst sinne förnimmer därför klart, när de läser Ordet, att Gud aldrig vänder sig bort från människan och att han, eftersom han aldrig vänder sig bort från henne, handlar mot henne från godhet, kärlek och barmhärtighet, det är, vill henne väl, älskar henne och är barmhärtig mot henne. De inser därför också att Ordets bokstavsmening, vari ovanstående åsikter finner uttryck, inom sig gömmer en andlig mening, och att de skenbarheter som finner uttryck i bokstavsmeningen bör förklaras i enlighet med den andliga meningen i anpassning till människans fattningsförmåga och hennes första, mycket svävande föreställningar.

546. De som är i ett tillstånd av upplysning inser dessutom att det goda och det onda är två varandra motsatta begrepp, precis som himlen och helvetet, och att allt gott kommer från himlen, och allt ont från helvetet. De inser också att eftersom Herrens Gudomliga bildar himlen (nr 7–12) inflyter ingenting annat än gott från Herren hos människan och från helvetet ingenting annat än ont samt att Herren följaktligen oupphörligen leder människan bort från det onda till det goda, medan helvetet oupphörligen leder henne in i det onda. Om människan inte befann sig mellan dessa två – mellan det goda och det onda och mellan Herren och helvetet – skulle hon inte ha någon tanke och inte heller någon vilja, än mindre skulle hon ha någon frihet och något val, ty allt detta har människan tack vare jämvikten mellan det goda och onda. Om Herren vände sig bort från människan, och hon lämnades uteslutande åt det onda, skulle hon alltså inte längre vara människa. Av detta är det uppenbart att Herren inflyter med det som är gott hos varje människa, i lika mån hos den onda som hos den goda människan, dock med den skillnaden att han oavbrutet leder den onda människan bort från det onda, medan han oavbrutet leder den goda människan till det goda, och att orsaken till denna skillnad ligger hos människan, eftersom hon är den som tar emot.

547. Av detta kan man konstatera att människan gör det onda från helvetet och det goda från Herren. Eftersom människan emellertid tror att vadhelst hon gör, det gör hon av sig själv, så hänger det onda som hon gör fast vid henne som hennes eget. Därav kommer det sig att människan är orsak till sitt eget onda, och på intet vis Herren. Det onda hos människan är helvetet hos henne, ty det är samma sak vare sig man talar om det onda eller om helvetet. Eftersom det nu är människan själv som är orsaken till sitt eget onda, så är det också människan själv, och inte Herren, som leder henne in i det onda. Det är alls icke så att Herren leder människan till helvetet, utan han befriar henne tvärtom från helvetet i samma mån som hon inte vill, det vill säga inte älskar, att vara kvar i sin ondska. Allt som hör till människans vilja och kärlek stannar kvar hos henne efter döden (nr 470–484). Den som i världen vill och älskar det onda vill och älskar samma ondska i det andra livet, och hon låter sig då inte längre föras bort från det. Det är därför som den människa som är i det onda är bunden vid helvetet, och till sin ande är hon också verkligen där, och efter döden önskar hon inte någonting hellre än att få vara där hennes ondska

hör hemma. Följaktligen är det människan som efter döden själv störtar sig i helvetet, och det är inte Herren som gör det.

548. Hur detta sker skall också beskrivas. När människan kommer till det andra livet välkomnas hon först av änglarna som visar henne alla tänkbara tjänster, och de talar också med henne om Herren, om himlen och om änglarnas levnadsförhållanden, samt undervisar henne om vad som är sant och gott. Om då människan, som nu är en ande, är en sådan människa som i världen visserligen hade kunskap om sådana saker, men i sitt hjärta förnekade eller försmådde dem, då önskar och försöker hon också, efter att ha talat med änglarna under någon tid, att komma bort från dem. Så snart änglarna förnimmer detta, lämnar de henne. Efter att ha umgåtts en kort tid med olika andar förenar hon sig dock till sist med andar som är i ett likadant ont som hon själv (se ovan, nr 445–452). När detta sker, vänder hon sig bort från Herren och vänder ansiktet mot det helvete som hon var förbunden med redan i världen och där de andar bor som är i en likadan kärlek till det onda som hennes egen. Av detta är det uppenbart att Herren leder varje ande till sig med hjälp av änglar och ävenledes med hjälp av en inströmning från himlen. De andar som är i ondska gör dock starkt motstånd och liksom sliter sig lösa från Herren och dras av sin ondska, det vill säga av helvetet, som av en snara – och eftersom de dras av helvetet och på grund av sin kärlek till det onda vill följa med, så är det uppenbart att de i full frihet störtar sig själva i helvetet. Att det förhåller sig så kan man på grund av sin föreställning om helvetet inte tro i världen. Tvärtom, inför deras ögon som i det andra livet befinner sig utanför helvetet ser det icke annorlunda ut än att de kastas ned. För dem som kastar sig själva i helvetet ser det emellertid inte så ut. De inträder nämligen självmant i helvetet. De som på grund av sin brinnande kärlek till det onda går in i helvetet ser ut att kastas ned baklänges med huvudet före och fötterna efter. Det är på grund av denna skenbarhet som det ser ut som om de kastades ned i helvetet av Gudomlig makt. (Om denna företeelse kan man se mera nedan, nr 574.) Av det föregående kan man nu se att Herren inte kastar någon människa i helvetet, utan att var och en som kommer dit gör det själv, och att det förhåller sig så inte bara medan människan lever i världen, utan också efter döden, när människan kommer bland andarna.

549. Att Herren utifrån sitt Gudomliga Väsen, som är godhet, kärlek och barmhärtighet, inte kan handla likadant mot varje människa beror på

att ondskor, och de falskheter som uppstår ur dem, står hindrande i vägen och inte bara försvagar utan till och med förkastar Herrens Gudomliga inflytande. Ondskorna och de falskheter som kommer från dem är som svarta moln som lägger sig mellan solen och människoögat och fördunklar solljusets klarhet och renhet, trots att solen oavbrutet bemödar sig om att skingra de mellanliggande molnen som står hindrande i vägen, ty den skiner bakom molnen och strävar under tiden att på varjehand omvägar släppa in lite dunkelt ljus i människans öga. I den andliga världen förhåller det sig på samma sätt. Solen där är Herren och hans Gudomliga kärlek (nr 116–140). Ljuset där är det Gudomliga sanna (nr 126–140). De svarta molnen där är sådana falskheter som kommer från det onda, och ögat där är människans förstånd. I den mån som en människa i den världen är i sådana falskheter som kommer från det onda är hon omgiven av ett sådant moln, svart och tjockt alltefter graden av det onda. Av denna liknelse kan man se att Herren är ständigt närvarande hos varje människa, men att han tas emot på vitt olika sätt.

550. I andarnas värld undergår de onda andarna stränga straff för att de genom straffen skall avskräckas från att göra det som är ont. Detta ser också ut att komma från Herren, och dock kommer inte något i den världen som har att göra med straff från Herren, utan det har sitt ursprung i själva det onda. Det onda är nämligen så nära förbundet med sitt straff att de inte kan skiljas åt. Invånarna i helvetet åtrår och älskar nämligen ingenting så intensivt som att göra det som är ont, och alldeles särskilt att åsamka andra straff och att plåga dem, och de gör också ont mot dem som inte kan beskyddas av Herren och belägger dem med straff. När någon gör det som är ont av ett ont hjärta, stormar alltså de onda andarna lös på den som gör ett sådant ont och straffar honom, eftersom hans tillstånd då tillbakavisar allt det beskydd som Herren vill ge. Detta kan i någon mån belysas av de ondskor och straff som förekommer i världen, där ondskorna och straffen också är förbundna. Lagarna föreskriver nämligen ett straff för varje ondska. Den som störtar sig in i det onda störtar sig därför också in i det ondas straff. Skillnaden är bara den att i världen kan det onda döljas, men det kan det inte i det andra livet. Av allt detta kan man fastställa att Herren inte gör ont mot någon, och att det förhåller sig på samma sätt som i världen, där varken en konung eller en domare eller lagen är orsaken till att den skyldige straffas, eftersom de inte är orsaken till det onda som en brottsling begår.

Att alla i helvetena på grund av självkärlek och världskärlek är i ondskor och därav uppkomna falskheter

551. Alla som bor i helvetena är i ondskor och därav uppkomna falskheter, och det finns ingen där som är i ondskor och samtidigt i sanningar. De flesta onda människor i världen känner till andliga sanningar, det vill säga sådana sanningar som är utmärkande för kyrkan, eftersom de har lärt sig dem från barndomen och senare genom att höra predikningar och genom att läsa Ordet, och efteråt har de talat med utgångspunkt från dem. En del har till och med fått andra människor att tro att de är av hjärtat kristna, därför att de har förstått att med låtsad hängivenhet tala med utgångspunkt från sanningarna och även att handla ärligt liksom av andlig trohet^a. Men de av dem som inom sig har tänkt tvärt emot sanningarna, och som har avhållit sig från att göra det onda som överensstämmer med deras tänkesätt blott av hänsyn till samhällets lagar och för sitt goda ryktes, sin ställnings och sin vinnings skull, de är alla av hjärtat onda och är endast med avseende på kroppslivet, och ej med avseende på andens liv, i sanningar och godheter. När den yttre skenfromheten tas ifrån dem i det andra livet och de inre egenskaperna som hör till deras ande uppenbaras, är de därför helt och hållet i ondskor och falskheter och alls inte i några sanningar och godheter. Det visar sig då att sanningarna och godheterna haft sitt säte endast i deras minne, ej annorlunda än som blotta kunskaper om fakta, och att de tog fram dem ur minnet när de pratade och låtsades vara goda liksom av andlig kärlek och trohet^a. När sådana människor försätts i sina inre tillstånd, och alltså i sina ondskor, kan de inte längre ge uttryck åt sanningar, utan endast åt falskheter, eftersom de talar med utgångspunkt från sina ondskor, ty att tala sanning utifrån ondska är omöjligt, eftersom anden i detta tillstånd

inte är annat än sitt eget onda, och från det onda utgår inget annat än det falska. Varje ond ande försätts i detta tillstånd innan han kastas ned i helvetet (se ovan, nr 499–512). Det kallas att ödeläggas med avseende på sanningar och godheter²⁸³, och att ödeläggas är inte något annat än att försättas i tillståndet av sina verkliga inre egenskaper, alltså i andens *proprium* eller i själva anden. (Också om detta, se ovan, nr 425.)

552. När nu människan är sådan efter döden, så är hon inte längre samma slags människoande som hon var i sitt första tillstånd efter döden (se ovan, nr 491–498), utan är nu i verklig mening en ande. Den som i verklig mening är en ande har nämligen ett ansikte och en kropp som motsvarar de verkliga inre egenskaperna som hör till hans sinne och har följaktligen en yttre form som är en avbild eller en återspeglning av hans inre karaktär. Sådan är människans ande efter att ha genomgått det första och det andra tillståndet i andarnas värld, varom ovan. När man ser på honom får man därför ögonblickligen klart för sig hurdan han är, inte bara på grund av ansiktsuttrycket och kroppens utseende, utan även på grund av talet och åtbörderna. Eftersom han då är sådan som han egentligen är, kan han inte vara någon annanstans än där de är som liknar honom.

[2] I den andliga världen delar man nämligen med sig åt andra av alla sina känslor och därav följande tankar. Därigenom förs anden liksom av sig själv till dem som liknar honom, eftersom han förs fram av sin längtan till det som han tycker om och finner behag i. Ja, han vänder sig till och med till detta, ty därigenom andas han sitt eget liv eller andas fritt, något som han inte kan göra när han vänder sig till något annat. Man bör veta att detta – att dela med sig av sina känslor och tankar – i den andliga världen sker i enlighet med hur man vänder sitt ansikte, och att varje ande beständigt har dem framför sig som är i en liknande kärlek som han själv, och detta hur han än vänder kroppen (se ovan, nr 151).

[3] Det är till följd av detta som alla helvetiska andar vänder sig bort från Herren till det nattsvarta och mörka som i helvetet är i stället för världens sol och måne, medan alla himlens änglar vänder sig till Herren som himlens sol och himlens måne (se ovan, nr 123, 143, 144, 151). Av detta kan man nu fastställa att alla som är i helvetena är i ondskor och sådana falskheter som kommer från dem, och man kan också konstatera att de vänder sig hän mot sina personliga kärleksarter.

553. När man ser på andarna i helvetet i aldrig så lite av himlens ljus, visar de sig alla i formen av sitt onda. Var och en där är nämligen en avbild av sin ondska, ty hos var och en där verkar de inre karaktärsegenskaperna och de yttre beteendemönstren som ett, i det att en andes inre karaktärsegenskaper framställer sig synbara i hans sätt att bete sig utåt, vilket har att göra med hans ansikte, kropp, tal och åtbörder. Alltså blir det vid blotta anblicken känt hurdana andarna är. I allmänhet är de former av förakt för andra och av hotelser mot dem som inte visar dem vördnad. De är former av hat av olika slag. De är också former av olika slags hämndbegär. Grymheter och hjärtlöshet från de inre karaktärsegenskaperna skiner igenom dessa yttre former. Men när andra prisar, vördar och dyrkar dem drar sig ansiktet samman i ett uttryck av tillfredsställelse, som liksom kommer fram ur en lustkänsla.

[2] Hur alla dessa olika former ter sig är det omöjligt att med få ord beskriva, ty den ena formen är inte den andra lik. Det finns dock en allmän likhet mellan dem som är i ett liknande ont och därför i ett liknande helvetiskt samhälle, och från denna allmänna likhet som härledningskälla förefaller också ansiktena hos de enskilda individerna där ha en viss likhet med varandra. I allmänhet är deras ansikten fasaväckande och livlösa som hos kadaver. Hos en del är de svarta, hos andra brinnande likt facklor, hos ännu andra vanställda av blemmor, vårtor och bölder. Hos en del kan man inte se något ansikte, utan i dess ställe någonting ludet och benigt, och hos andra ådrar sig bara tänderna uppmärksamhet. Också deras kroppar är vanskapta, och deras tal ljuder antingen som av vrede eller av hat och hämnd, ty varje ande i helvetena talar ifrån sin falskhet och har sin stämma från sin ondska. Kort sagt, de är alla avbilder av sitt eget helvete.

[3] Vilken form helvetet som sådant har i sin helhet har det inte blivit mig tillåtet att se. Det har endast sagts mig att liksom hela himlen sedd i stort återspeglar en enda Människa (nr 59–67), så återspeglar hela helvetet sett i stort en enda djävul och kan också framställas i bilden av en djävul (se ovan, nr 544). Men hurdan form särskilda helveten eller helvetiska samhällen har, har jag ofta fått se, ty vid deras ingångar, som kallas helvetets portar, syns för det mesta ett monster, som i största allmänhet framställer beskaffenheten av dem som bor där. De vilda lidelserna hos dessa andar åskådliggörs då också samtidigt genom de gräsligaste och hemskaste uppträden, som jag dock avstår från att tala om.

[4] Man bör dock veta att de onda andarna ser ut på detta sätt i himlens ljus, men sins emellan ser de ut som människor. Det beror på Herrens barmhärtighet att de inte ser lika vederstyggliga ut inför varandra som de gör inför änglarna.

Men detta att de ser ut som människor är en villa, ty så snart som något ljus från himlen släpps in, vänds deras mänskliga former till sådana monstruösa skepnader som de verkligen är och som beskrivits ovan, ty i himlens ljus ser allting ut precis som det är. Det är också av denna orsak som de flyr bort från himlens ljus och kastar sig ned i sitt eget ljus, som är som ljuset från brinnande kol och ibland som ljuset från brinnande svavel. Även detta ljus vänds emellertid i idel tjockt mörker när en smula ljus från himlen strömmar in. Det är därför som helvetena sägs vara i djup natt och mörker, och ”djup natt” och ”mörker” betecknar sådana falskheter från det onda som förekommer i helvetet.

554. Genom åsynen av dessa monstruösa andeskepnader i helvetena – av vilka alla, som sagt, är former av förakt för andra människor och former av hotelser mot dem som inte ärar och vördar dem, ävensom former av hat och hämnd mot dem som inte gynnar dem – har det blivit klart för mig att alla dessa andeskepnader på det hela taget var former av självkärlek och världskärlek, och att de ondskor, vars särskilda former de var, ledde sitt ursprung från dessa två kärleksarter. Det har också sagts mig från himlen, och även genom mycken erfarenhet bestyrkts för mig, att dessa två kärleksarter – det vill säga, kärleken till sig själv och kärleken till världen – härskar i helvetena, och även bildar helvetena, medan kärleken till Herren och kärleken till sin nästa härskar i himlarna, och till och med bildar himlarna, ävensom att de två slagen av kärlek, som är helvetets kärleksarter, och de två slagen av kärlek, som är himlens kärleksarter, är diametralt motsatta varandra.

555. Först undrade jag hur det kom sig att kärleken till sig själv och kärleken till världen kunde vara så djävulska och att de som var i dem till utseendet var sådana monster. I världen reflekterar man nämligen föga över kärleken till sig själv, utan över den sinnets förhåvelse i yttre avseende som kallas högmod, och som man, emedan det ser så ut, allena tror vara självkärlek. Dessutom tror man i världen att kärleken till sig själv, just är den livets eldighet som sporrar människan till att skaffa sig uppgifter och till att göra nytta, och att om människan inte såg ära och berömmelse i detta, skulle hennes sinne förlöas. Man frågar sig: ”Vem har väl gjort något värdefullt, nyttigt och minnesvärt, om inte för att han må av andra, eller i deras sinnen, prisas och äras, och varav kommer väl detta om inte just från kärlekens brinnande längtan efter berömmelse och ära, och alltså för en själv?” Det är därför som det inte

är känt i världen att självkärleken i sig betraktad är just den kärlek som råder i helvetet och som bildar helvetet hos människan. Eftersom det nu förhåller sig så vill jag först beskriva vad denna kärlek till sig själv är, och därefter visa att alla ondskor och därav uppkomna falskheter väller fram just ur denna kärlek.

556. Denna självkärlek är att vilja väl endast mot sig själv och inte mot andra, inte ens mot kyrkan eller fäderneslandet eller något annat mänskligt samhälle, försåvitt det inte är för ens egen skull. Denna självkärlek är för all del också att vilja väl mot dessa samhällen, men uteslutande för sitt eget goda ryktes skull och för sin egen äras och berömmelses skull. Om nu människan inte ser sådana fördelar i de uppgifter hon utför, säger hon i sitt hjärta: ”Vad tjänar det till? Varför skall jag göra detta? Vad har jag för nytta av det?” Och så låter hon det vara. Av detta är det klart att den som blott är i kärlek till sig själv inte älskar vare sig kyrkan, fäderneslandet eller samhället och inte heller någon nyttig uppgift, utan bara sig själv. Det enda han finner nöje i är att tillfredsställa sin självkärlek, och eftersom den glädje- eller lustförmimelse som kommer fram ur kärlek är vad som danar människans liv, så är en sådan människas liv ett det egna jagets liv, och det egna jagets liv är ett liv som kommer från människans proprium, och människans proprium i sig självt betraktat är ingenting annat än ont. Den som älskar sig själv, han älskar också de sina, och särskilt dem som är hans barn och barnbarn och i allmänhet alla som gör ett med honom, och som han kallar de sina. Att älska bara dessa är också detsamma som att älska sig själv, ty han ser dem liksom i sig själv och sig själv i dem. Bland dessa som han kallar de sina är också alla som prisar, ärar och vördar honom.

557. Genom att jämföra denna kärlek till sig själv med den himmelska kärleken kan man se hurdan den förstnämnda kärleken är. Den himmelska kärleken består i att för nyttans skull älska de nyttor som människan gör för kyrkan eller att för de goda gärningarnas skull älska de goda gärningar som människan gör för kyrkan, fäderneslandet, det mänskliga samhället och sin medmänniska. Att älska sådana gärningar är nämligen detsamma som att älska Gud och sin nästa, ty alla nyttiga uppgifter och goda gärningar har sitt ursprung i Gud och utgör just den nästa som man bör älska. Men den som älskar Gud och sin nästa och alla nyttiga uppgifter och goda gärningar bara för sin egen skull älskar dem inte på något annat sätt än som tjänande medel, emedan de står till hans förfogande. Av detta följer att den som är i denna

kärlek till sig själv vill att kyrkan, fäderneslandet och de mänskliga samhällena och medmänniskorna skall tjäna honom och inte han dem. Han sätter sig själv över dem och dem under sig. I den mån en människa är i denna kärlek till sig själv avlägsnar hon sig därför från himlen, eftersom hon avlägsnar sig från den himmelska kärleken.

558A. I den mån däremot som en människa är i himmelsk kärlek – vilket innebär att älska nyttiga och goda gärningar och att av hjärtat glädja sig när man gör dem för kyrkans, fäderneslandets och det mänskliga samhällets och medmänniskans skull – i samma mån leds människan av Herren, eftersom den himmelska kärleken är den kärlek som Herren är i och som kommer från honom. I den mån däremot som en människa är i en sådan självkärlek som är en kärlek att utföra nyttiga och goda gärningar blott för sin egen skull, i samma mån leds hon av sig själv, och i den mån människan leds av sig själv leds hon inte av Herren. Av detta följer att i den mån som man älskar blott sig själv avlägsnar man sig från det Gudomliga, och alltså också från himlen. Att ledas av sig själv allena är detsamma som att ledas av sitt ego eller proprium, och människans proprium är inte något annat än ont, ty det är hennes nedärvda onda, vilket innebär att älska sig själv framför Herren och världen framför himlen²⁸⁴. Människan försätts i sitt proprium, och alltså i sina ärftliga ondskor, närhelst hon har sig själv i sikte i de goda gärningar hon gör, ty hon avser då sig själv med utgångspunkt från de goda gärningarna, och inte de goda gärningarna med utgångspunkt från sig själv. Hon framvisar därför i de goda gärningarna en bild av sig själv, och inte en bild av det Gudomliga. Att det förhåller sig så har jag också fått bekräftat av erfarenhet. Det finns onda andar som bor i en trakt under himlarna mitt emellan norr och väster och som är förfarna i konsten att försätta rättrådiga andar i deras proprium och alltså i ondskor av varjehanda slag. Detta gör de genom att leda dem till att tänka på sig själva, antingen genom att öppet berömma och ära dem eller genom att på ett förstuckat sätt inrikta deras känsloliv på att bara vårda sig om sig själva. I den mån de åstadkommer detta, vänder de bort de rättsinniga andarnas ansikten från himlen, och i samma mån fördunklar de också deras förstånd och framkallar de ondskor som finns i de rättsinniga andarnas proprium.

558B. Att självkärleken är motsatt kärleken till sin nästa kan man se av de båda kärleksarternas ursprung och väsen. Kärleken till nästan hos

den människa som är i kärlek till sig själv börjar med henne själv som utgångspunkt. Hon säger nämligen att var och en är sig själv närmast, och med sig själv som medelpunkt går hennes kärlek ut till alla som utgör ett med henne, men avtar allteftersom graden av dessas förbindelse med henne genom kärlek avtar. De som befinner sig utanför denna krets aktas för ingenting, och de som är emot medlemmarna i kretsen och deras ondskor betraktas som fiender oavsett deras karaktär, vare sig de är visa och rättskaffens, ärliga och uppriktiga. Den andliga kärleken till sin nästa, å andra sidan, har sin begynnelse i Herren, och från honom som medelpunkt strömmar den ut till alla som är förbundna med honom genom kärlek och tro i enlighet med beskaffenhet av den kärlek och tro som förekommer hos dem²⁸⁵. Av detta är det tydligt att den kärlek till nästan som har sin början i människan är fullständigt motsatt den kärlek till nästan som har sin början i Herren, och att den förra utgår från vad som är ont, emedan den utgår från människans proprium, medan den senare utgår från vad som är gott, eftersom den utgår från Herren, som är själva det goda. Det framgår också att den kärlek till nästan som strömmar ut från människan och hennes proprium är en kroppsligt sinnad kärlek, medan den kärlek till nästan som strömmar ut från Herren är en himmelsk kärlek. Kort sagt, hos den människa i vilken självkärleken råder bildar denna kärlek huvudet, och den himmelska kärleken, som hon trampar på, är hos henne [under] fötterna^a, vilken kärlek hon förtrampar om den inte tjänar henne. Det är därför som de som kastas ned till helvetet ser ut att kastas ned baklänges med huvudet nedåt mot helvetet och fötterna uppåt mot himlen (se ovan, nr 548).

559. Självkärleken är dessutom sådan att i den mån man ger den fria tyglar – det vill säga i den mån man avlägsnar de yttre banden som består i fruktan för lagen och dess straff, i rädsla att förlora sitt goda namn och rykte och sin ära, sitt arbete och sin inkomst och därmed sitt livsuppehälle – i samma mån rusar den omsider fram ända därhän att den vill härska inte bara över hela jorden, utan också över hela himlen och till och med över själva det Gudomliga. Ingenstädes finns för denna kärlek vare sig någon gräns eller något slut. Denna tendens ligger fördold hos var och en som är i självkärlek, även om den inte syns inför världen, där de ovan nämnda banden håller denna tendens tillbaka. Att det förhåller sig så kan man inte undgå att märka när det gäller makthavare och kungar, för vilka inga sådana tyglar och band förekommer, och som stormar fram och lägger under sig länder och folk så långt det lyckas dem och strävar

efter makt och ära utöver alla gränser. Att det är så framgår än mer uppenbart av våra dagars Babylon som sträcker ut sitt herravälde ända till himlen och gör anspråk på all Herrens Gudomliga makt för sig själv och ständigt åtrår mer. Att sådana människor är helt och hållet emot det Gudomliga och himlen och ger företräde åt helvetet, när de efter döden kommer till det andra livet, kan man se i det lilla verket *Om den yttersta domen och det ödelagda Babylon*.

560. Föreställ dig ett samhälle av människor som bara älskar sig själva och inga andra, utom i den mån de utgör ett med dem själva, och du kommer att se att deras kärlek inte är av annat slag än rövares kärlek för varandra, som, så länge de handlar gemensamt, kysser varandra och kallar varandra vänner, men som, när de inte handlar gemensamt och inte vill underordna sig varandra, rusar på och hugger ned varandra. Om dessa människors inre egenskaper, det vill säga deras sinnes egenskaper, undersöks, blir det tydligt att de är fulla av oförsonligt hat till varandra, och att de av hjärtat skrattar åt allt som är rätt och uppriktigt och till och med åt det Gudomliga, som de förkastar som utan all betydelse. Detta märks ännu tydligare hos samhällena i helvetena, som kommer att närmare beskrivas längre fram.

561. De inre tillstånden, som har sitt ursprung i tankarna och känslorna hos dessa människor som älskar sig själva över allt annat, är inriktade på dem själva och världen och följaktligen bort ifrån Herren och himlen. Det är därför som de är besatta av ondskor av alla de slag och det Gudomliga inte kan ha något inflytande på dem, ty så snart det strömmar in översvämmas det av deras tankar på sig själva och förorenas och överspolas av onskorna från deras proprium. Det är därför som alla sådana människor i det andra livet vänder bort sin blick från Herren till det täta mörker som är där i stället för världens sol och som är diametralt motsatt himlens sol, som är Herren (se ovan, nr 123). Det ”täta mörkret” betecknar också det onda, och ”världens sol” betecknar kärleken till sig själv²⁸⁶.

562. Ondskorna hos de människor som är i självkärlek är i allmänhet förakt för andra människor, avund, ovänskap mot alla som inte gynnar dem, fiendskap på grund av detta, hat av många olika slag, hämndgirighet, list, svek, obarmhärtighet och grymhet. I religiösa frågor är det dessutom så att de inte blott hyser förakt för det Gudomliga och de Gudomliga angelägenheterna

som hör till kyrkans sanningar och godheter, utan de hyser också en känsla av förbittring emot dem. När människan blir en ande vänds denna känsla av förbittring till och med i hat, och då står hon inte ens ut med att höra talas om dessa sanningar och godheter, utan brinner av hat mot alla som erkänner och dyrkar det Gudomliga. Jag hade en gång ett samtal med en man som hade varit en mäktig man i världen och som i ovanligt hög grad hade älskat sig själv. När han så mycket som hörde någon nämna det Gudomliga, och alldeles särskilt om han hörde någon nämna Herren, greps han på grund av sin känsla av förbittring av ett sådant hat att han brann av mordlust. När denna mans kärlek fick fria tyglar önskade han till och med att vara Djävulen själv, så att han utifrån sin självkärlek oupphörligen skulle kunna ofreda himlen. Detta önskar också många av de andar som hör till den påviska religionen, när de i det andra livet inser att Herren har all makt – och de ingen.

563. I det västra väderstrecket, något söderut, visade sig för mig några andar som sade att de i världen hade innehaft framskjutna och aktade ställningar i samhället och att de förtjänade att ges företräde framför andra och att få befalla över dem. Dessa andar utforskades av änglarna med avseende på hurdana de var i sitt inre. Det befanns då att de i sina åligganden i världen inte hade tagit hänsyn till nyttan, utan till sig själva, och att de alltså hade tänkt mer på sig själva än på nyttorna. Eftersom de emellertid gick omkring och enträget pockade på att sättas över andra, fick de också delta i rådplågningar tillsammans med dem som skötte offentliga angelägenheter av större vikt. Det befanns då emellertid att de inte alls förmådde koncentrera sig på det som avhandlades och vara objektiva och se till sakens nytta, utan såg på saken från sitt ego och ville dessutom handla godtyckligt. De entledigades därför från sin uppgift och lämnades att söka anställning på annat håll. De gick vidare åt väster, och på en del ställen tog man emot dem, men överallt fick de till svar att de bara tänkte på sig själva och inte heller på något som inte hade dem själva som medelpunkt, och att de följaktligen var dumma och precis likadana som kroppsligt sinnade andar. De visades därför bort, vart de än kom. Efter en tid framgick det att de hade råkat i nöd och måste be om allmosor. Härav är det klart att hur mycket de som på grund av egenkärlekens eldighet älskar sig själva än tycks tala vist här i världen, så talar de dock uteslutande från minnet och inte från något förnuftets ljus. När i det andra livet det naturliga minnets innehåll inte längre

får återkallas, är de därför dummare än andra, och detta därför att de har skilt sig från det Gudomliga.

564. Det finns två olika slag av överhöghet. Det ena kommer av kärlek till sin nästa, det andra av kärlek till sig själv. Dessa två slag av överhöghet är till sitt väsen helt motsatta varandra. En människa som styrs av kärlek till sin nästa vill alla väl och älskar ingenting högre än att vara till nytta, och alltså tjäna andra. (Med att tjäna andra förstås att vilja andra väl och att utföra nyttiga handlingar, antingen för kyrkan, fäderneslandet, samhället eller medmänniskan.) Detta är vad en sådan människa älskar, och det är hennes största glädje. I den mån hon får en högre ställning än andra gläder hon sig åt det, men inte på grund av ställningen som sådan, utan med tanke på de nyttor hon då kan utträta i större mängd och i högre grad än andra. Sådan är överhögheten i himlarna.

[2] Den människa däremot som av självkärlek befäller över andra vill ingen annan något gott, utan bara sig själv. De nyttor hon utför gör hon uteslutande för sin egen äras och berömmelses skull, och de är för henne de enda betydelsefulla nyttorna. När hon tjänar andra, sker det enbart för att hon själv må tjänas, äras och kunna härska. Hon söker inte vinna någon högre levnadsställning med tanke på det goda som hon i så fall skulle kunna göra för sitt land och sin kyrka, utan för att vinna ära och berömmelse och på så sätt kunna vara i sitt hjärtas glädje.

[3] Kärleken till överhöghet förblir hos varje människa efter livet i världen. De som i världen innehade en ledande ställning på grund av kärleken till nästan betros också med en framskjuten ställning i himlarna. Det är då icke de själva som styr, utan de nyttor som de älskar, och när nyttorna styr är det Herren som styr. De däremot som i världen uppehöll ledande befattningar på grund av självkärlek är efter livet i världen i helvetet och är där ringa slavar. Jag har sett makthavare som i världen härskade av kärlek till sig själva kastas ut bland de mest föraktliga i helvetet, och en del av dem bodde i kloakerna där.

565. Vad däremot angår kärleken till världen, så är den inte i lika hög grad motsatt den himmelska kärleken som kärleken till sig själv, eftersom det inte är lika stora ondskor fördolda i den. Kärleken till världen består i att genom vilket konstgrepp som helst lägga sig till med andras ägodelar och i att fästa sitt hjärta vid rikedomar samt i att låta världen dra och leda en bort från

andlig kärlek, som är kärlek till sin nästa, och således bort från himlen och det Gudomliga. Denna kärlek är dock av många olika slag. Den kan vara en kärlek till rikedom som ett medel till att nå högre samhällsställning, som är det enda man älskar. Den kan bestå av en kärlek till utmärkelser och hedersposter som ett medel till att vinna förmögenhet. Den kan vara en kärlek till rikedom för varjehanda uppdrags skull, som man i världen finner nöje i. Den kan vara en kärlek till rikedom för blotta rikedomens skull. En sådan kärlek har de giriga. Det finns också många andra slag. Det ändamål för vars skull man vill bli rik kallas rikedomens uppgift, och det är av ändamålet eller uppgiften som kärleken får sin karaktär, ty kärleken är precis likadan som det ändamål man avser. Allt annat tjänar nämligen bara kärleken som medel.